

УДК 331.1(477)

DOI: 10.32342/2074-5354-2019-1-50-2

М.В. КУЦЕВОЛОВА,
аспірант Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

РОЗВИТОК САМОЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЯК НАПРЯМ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

У статті досліджено погляди іноземних та вітчизняних вчених на зв'язок між економічним розвитком країни та samozайнятістю. Міждержавний аналіз був проведений на прикладі 14 країн і виявив, що залежно від державної політики samozайнятість в деяких країнах відіграє динамічну роль і сприяє розвитку потенційно нових підприємців і, навпаки, виступає як «губка», що поглинає надлишкову працю, або ж як єдиний спосіб вижити.

В останні роки у промислово розвинених країнах спостерігається помітний відхід від формальної до неформальної зайнятості. У цьому контексті вплив samozайнятості на розвиток держави має бути одним з актуальних питань у дебатах щодо політики зайнятості. Технологічні зміни і, зокрема, розвиток платформної економіки, сприяють розвитку samozайнятості як основного або часто додаткового джерела доходу. Платформну економіку слід розуміти як відносини, що виникають в результаті онлайн-платформ і створюють відкритий ринок для тимчасового використання товарів і послуг, які часто надаються приватними особами.

Ця тенденція пояснюється новою домінуючою парадигмою, яка оцінює samozайнятість і підприємницький дух як позитивну рису ринку праці замість стандартних форм зайнятості. Але для позитивного впливу на економіку держави необхідне належне використання «інструменту samozайнятості» в механізмі реалізації активної політики на ринку праці. Це можливо шляхом вирішення комплексу важливих питань, а саме: запобігання створенню залежної samozайнятості; розвиток людського капіталу; проведення інформаційних заходів щодо популяризації та сприяння розвитку бізнесу та роз'яснення адміністрування податків через засоби масової інформації; притягнення до відповідальності за вчинені злочини; проведення перепису населення.

Ключові слова: samozайнятість, малий та середній бізнес, ринок праці, нестандартна зайнятість, оподаткування.

Актуальність теми та постановка проблеми. Розвиток samozайнятості населення є певною соціально-економічною межею між складним минулим і, безумовно, прогресивним майбутнім щодо розвитку малого та середнього бізнесу. Саме samozайнятість має стати об'єктом економічних реформ, що сприяє формуванню середнього класу населення, розвитку прогресивної молоді та формуванню підприємницької культури в суспільстві. Ефективне регулювання розвитку та підтримка підприємницьких структур є, безумовно, важливою не лише для самих підприємців, а й для економіки країни в цілому, оскільки надає можливість під-

вищити життєвий рівень значної верстви населення.

Протягом останніх років розвиток samozайнятості в країнах є одним з основних питань у дискусіях щодо політики зайнятості. Оскільки з'являються нові можливості у сфері інформаційних технологій, відбувається еволюція ринку праці з дефіцитом стандартних форм зайнятості, що дозволяє працівникам знайти альтернативні види працевлаштування та сприяє створенню добровільної samozайнятості.

Метою нашого дослідження є визначення впливу samozайнятості населення на ринок праці, аналіз основних показ-

ників самозайнятості населення та пошук оптимальних рішень щодо правильного використання «інструмента самозайнятості» в механізмі реалізації активної політики на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи, підходи до вивчення, а також методи дослідження самостійної зайнятості висвітлено в працях А. Ананьєва, І. Бугаян, Н. Краєва, В. Маневича, А. Тучкова та ін.

С. Кузнець, Z. Acs, D. Audretsch, D. Evans, L. Servon, E. Дюфло, А. Банерджи вивчають вплив самозайнятості на розвиток держави. Автори використовують широкий спектр детермінант самозайнятості, які досліджуються емпірично і теоретично та мають дуже суперечливі результати. Тому актуальною залишається низка важливих питань щодо визначення впливу самозайнятості на економіку держави, різниці показника між країнами, та визначення ролі самозайнятості в механізмі реалізації активної політики на ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом більш ніж двох десятиліть відбуваються інтенсивні та жваві академічні та політичні дебати щодо ролі самозайнятості в країнах, дослідники сперечаються – це вибором або необхідністю. Відповідно до першого погляду зростання показника самозайнятості в країнах, що розвиваються, є економічно ефективним та надає можливість реалізації власних амбіцій та підприємницького таланту. Це контрастує з альтернативним поглядом на самозайнятості як вимушену тимчасову зайнятості, що забезпечує низький рівень доходів населення та є одним із способів виживання та боротьби з безробіттям. У науковій літературі дослідження цих двох гіпотез проводилося вибірково за окремими країнами на основі статистичних даних та опитувань домогосподарств.

С. Кузнець у 1966 р. першим висунув гіпотезу про негативний зв'язок між економічним розвитком та рівнем самозайнятості, яка згодом пройшла випробування у багатьох дослідженнях [1]. Z. Acs, D. Audretsch, D. Evans продовжили дослі-

джувати показники самозайнятості в індустріальних країнах і також дійшли висновку, що основним поясненням різного рівня самозайнятого населення є економічний розвиток держави. Відновлення самозайнятості в деяких країнах є наслідком зниження виробництва та зростання безробіття [2].

На думку Г. Хофстеде, у країнах зі стабільною економікою рівень невизначеності нижчий, люди довше працюють у певних організаціях, мають більш сильні емоційні потреби у правилах та процедурах і важче переходять до сектора самозайнятості, ніж у країнах з високим рівнем невизначеності [3]. Це говорить про те, що рівень невизначеності, у тлумаченні Г. Хофстеде, є явищем на рівні суспільства та характеризує культуру в країні. Невизначеність можна розглядати як ситуаційний фактор: люди можуть бути незадоволені роботою, нестабільним економічним становищем у державі, політичною ситуацією, особистими проблемами, тощо. За дослідженням автора можна зробити висновок, що чим більше людей у країні, які відчувають незадоволення життям та умовами праці, тим вищий шанс, що вони перейдуть до сектору самозайнятості.

L. Servon, E. Дюфло, А. Банерджи у своїх дослідженнях 2004–2005 рр. зазначають, що надзвичайно низький рівень самозайнятості притаманний промисловим країнам (Німеччина, Франція, Великобританія) при цьому чисельність самозайнятих у країнах з перехідною економікою (Польща, Литва, Угорщина та ін.) у декілька разів більша. Також було встановлено, що промислові країни є провідними, тоді як країни з перехідною економікою займають найнижчі місця в рейтингу. Визначена проблема швидкої невдачі самозайнятості, тобто людина, яка не створює робочих місць для інших людей не може довго утримуватись на ринку праці [4; 5].

Останні дослідження А. Каллеберга показують, що самозайнятості має позитивний економічний вплив не тільки на заробітну плату і зайнятості, а також на зростання доходів на душу населення і

скорочення бідності. Автор виділяє позитивну лінію інтерпретації, яка визначає, що самозайняті особи є потенційно успішними великими бізнесменами завтрашнього дня. Відповідно до цієї інтерпретації індивідуальна самостійна зайнятість є соціально-економічною категорією, розвиток якої позитивно впливає на ринок праці. І навпаки, негативна лінія інтерпретації визначає, що індивідуальна самостійна зайнятість призводить до розвитку нестандартної зайнятості та негативно позначається на ринку праці [6; 7].

Однак для того щоб побачити, яка гіпотеза наближається до реальності доцільно розглянути основні показники розвитку сектора самостійної зайнятості населення в країнах (табл. 1).

Для систематизації даних розташуємо країни за економічним розвитком, де більш розвинені країни мають вищий показник ВВП на душу населення (табл. 2).

Міждержавний аналіз, проведений на вибірці країн, свідчить, що самозайнятість є певним інструментом, який відіграє роль «губки», що забезпечує існування для тих, хто не може знайти кращої альтернативи, і поглинає непродуктивну робочу силу. Як правило, вона зникає з процесом розвитку держави, що є підтвердженням теорії С. Кузнеця. Проте в деяких випадках може бути позитивний ефект впливу самозайнятості на сам процес розвитку держави. Існує група країн (Польща, Казахстан, Румунія, Азербайджан), що характеризується високим рів-

Таблиця 1

Основні показники розвитку самозайнятості населення за 2017 р. [8; 9]

Показник	Країна													
	Україна	Угорщина	Польща	Румунія	Болгарія	Хорватія	Грузія	Азербайджан	Греція	Казахстан	Туреччина	США	Франція	Німеччина
ВВП на душу населення, дол. США	8667	29559	29642	24605	21768	24749	10747	17529	27796	26306	27049	59792	44081	50804
Рівень безробіття, %	9,9	4,2	4,9	4,9	6,2	11	13,9	5,0	21,5	5,0	10,9	4,4	9,4	3,8
Працюючі за наймом, %	84,3	89,7	79,6	73,7	87,5	87,6	48,3	31,6	65,9	73	67,3	93,8	88,4	89,8
Сектор самозайнятого населення, %, у тому числі:	15,7	10,3	20,4	26,3	12,5	12,3	51,8	68,4	34	27	32,7	6,3	11,6	10,3
роботодавці	0,9	4,6	4	1,1	3,8	4,8	2	13,2	7,3	1,4	4,5	0	4,2	4,4
самозайняті	14,6	5,4	13,8	17,1	8	6,2	29,7	21,7	22,8	25,5	17,1	6,2	7,1	5,5
члени виробничих кооперативів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
безкоштовно працюючі члени сім'ї	0,2	0,3	2,6	8,2	0,7	1,3	20	33,5	3,9	0,1	11,1	0,1	0,3	0,4
працівники, які не класифікуються за статусом	0	0	0	0	0	0	0,1	0	0	0	0	0	0	0

Таблиця 2

Систематизація основних показників розвитку самозайнятості населення за 2017 р. [8; 9]

Країна	ВВП на душу населення, дол. США	Сектор самозайнятого населення, %	Рівень безробіття, %
США	59792	6,3	4,4
Німеччина	50804	10,3	3,8
Франція	44081	11,6	9,4
Польща	29642	20,4	4,9
Угорщина	29559	10,3	4,2
Греція	27796	34	21,5
Туреччина	27049	32,7	10,9
Казахстан	26306	27	5,0
Хорватія	24749	12,3	11
Румунія	24605	26,3	4,9
Болгарія	21768	12,5	6,2
Азербайджан	17529	68,4	5,0
Грузія	10747	51,8	13,9
Україна	8667	15,7	9,9

нем самозайнятості разом з низьким показником безробіття та середнім рівнем ВВП. Це підкреслює важливість державної підтримки у підвищенні самозайнятості для економічного розвитку держави.

Туреччина належить до нових індустріальних країн, сектор її самозайнятого населення складає 32,7%. Це суперечить гіпотезам Z. Acs, D. Audretsch, D. Evans та L. Servon, E. Дюфло, А. Банерджи, що в індустріальних (промислових) країнах рівень самозайнятості нижчий.

Звіт МОП «Нестандартна зайнятість у всьому світі» показує, що за останні кілька десятиліть у промислово розвинутих країнах спостерігається помітний відхід від стандартної до нестандартної зайнятості. У цьому контексті вплив самозайнятості на розвиток держави має стати одним з актуальних питань у дискусіях щодо політики зайнятості. Технологічні зміни і, зокрема, розвиток платформної економіки¹, сприяють розвитку самозайнятості як основного або дуже часто додаткового джерела доходу.

Ця тенденція пов'язана з новою домінуючою парадигмою, яка підносить самозайнятості і підприємницький дух як позитивну рису ринку праці замість стандартних форм зайнятості. Але для позитивного впливу на економіку держави необхідним є правильне використання «інструмента самозайнятості» в механізмі реалізації активної політики на ринку праці. Це можливо за допомогою вирішення комплексу важливих питань.

1. Запобігання створенню залежної самозайнятості. В останні роки активно використовується аутсорсинг та субпідряд у поєднанні з технологічними розробками, що призводить до створення залежної самозайнятості. Головною причиною цього є те, що для роботодавців дешевше наймати самозайнятих осіб для виконання робіт, ніж наймати працівників. Підтвердженням цього є визначення особливостей щодо офіційного оформлення працівника та укладання договору з ФОП (табл. 3).

¹ Під платформною економікою слід розуміти відносини, які відбуваються в результаті діяльності онлайн-платформ та створюють відкритий ринок для тимчасового використання товарів та послуг, які часто надаються приватними особами.

Порівняльна характеристика між офіційним оформленням працівника та укладанням договору з ФОП (2019 р.)*

Показник	Офіційне оформлення працівника	Укладання договору з ФОП
Податкове навантаження	Із заробітної плати працівника утримується податок з доходів фізичних осіб – 18% та 1,5% військового збору. Работодавець за працівника сплачує єдиний соціальний внесок у розмірі 22% від заробітної плати. Для роботодавця обов'язкова звітність щодо працівника	Із заробітної плати ФОП на 3-й групі щомісячно утримується 5% від доходу (тобто від суми, яка перераховується за надання послуг) і щомісячно ЄСВ – 22% від мінімальної заробітної плати (918,06 грн.) Спрощена форма звітності (один раз на квартал на 3-й групі та раз на рік на 2-й; звітність щодо ЄСВ раз на рік на будь-якій групі)
Оформлення та звільнення з роботи	Відносини між працівником та роботодавцем регулюються трудовим договором. Порядок та підстави звільнення працівника регулюються КЗпП, (законодавство передбачає виплату вихідної допомоги працівникам у разі припинення трудових правовідносин з ініціативи роботодавця та попередження за 2 місяці про звільнення, можливе й переведення на іншу роботу. Звільнення за власним бажанням передбачає два тижні відпрацювання, але існують винятки (наприклад, переїзд на нове місце проживання)	Відносини з ФОП регулюються цивільно-правовим договором, який укладається на певний строк та має містити всі умови взаємовідносин: порядок та строки виплати винагороди, прийняття результату роботи, права та обов'язки сторін тощо. Підстави припинення відносин з ФОП також встановлюються в договорі. До відносин з ФОП застосовуються норми цивільного та господарського законодавства, оскільки такий працівник є суб'єктом підприємницької діяльності та здійснює її на власний ризик
Організація праці	Працівник повинен дотримуватися чітких правил трудового розпорядку (встановленого графіку роботи)	Головним показником роботи ФОП є результат (графік роботи може бути плаваючим), а порядок оплати обумовлений у договорі
Соціальні гарантії	Законодавство встановлює соціальні гарантії для працівників, зокрема: жінок, що мають дітей до трьох років, вагітних, одиноких матерів тощо. Працівник має право на відпустку, додаткові відпустки, вихідні у святкові дні та ін.	ФОП не має зазначених прав та гарантій. Тож у разі вагітності жінки роботодавець має повне право припинити відносини на підставах, які вказані в договорі, за такою жінкою не зберігається робоче місце
Відповідальність	Працівник відповідає за завдану шкоду в межах своєї середньомісячної заробітної плати (крім випадків укладення договорів про повну матеріальну відповідальність)	ФОП відповідає згідно з умовами договору та відповідно до чинного законодавства. ФОП відповідає за своїми зобов'язаннями всім своїм майном та частиною майна подружжя

*Джерело: складено автором на підставі [10–12].

Отже, наймані працівники користуються захистом трудового законодавства, включаючи мінімальну заробітну плату, законодавство про робочий час, захист у разі перепрацювання та положення щодо соціальної безпеки. Але у зв'язку з меншим податковим навантаженням та більш гнучкою організацією праці ФОП та роботодавці дуже часто використовують

саме залежну самозайнятість, тим самим ухиляючись від повної та добросовісної сплати податків. З цього випливає наступне питання, яке потребує скорішого розв'язання.

2. Розвиток людського капіталу. Вирішити цю проблему можливо шляхом введення до складу обов'язкових дисциплін у вищих навчальних закладах тренінгів

гу особистісного зростання. Його може проводити людина з психологічною освітою та/або людина, яка готова ділитися власним досвідом з палаючими очима у формі живого спілкування, психологічних вправ, медитацій та обов'язкової роботи в команді. Цей тренінг надасть можливість створити критичну масу в суспільстві за допомогою розвитку усвідомленості, гармонізації особистості, використання внутрішніх ресурсів та розкриття творчого потенціалу людини. З першого курсу навчання у студентів з'явиться можливість опанувати техніки слухання та сприйняття інформації. У результаті тренінгу розв'яжуться навички комунікативної компетентності, збільшиться (адекватна) самооцінка, знімуться бар'єри у спілкуванні та, як наслідок, створяться сприятливі умови для ведення чесного та прозорого бізнесу. У людини, яка сформована як особистість, більш широкі можливості пізнання та прийняття зважених рішень.

3. Проведення інформаційних заходів щодо популяризації та пропаганди розвитку підприємництва та роз'яснення податкового адміністрування через ЗМІ (інформація про процедури створення підприємства, найм співробітників, робота з органами ДФС тощо). Підвищення рівня поінформованості та розуміння позитивної ролі малого та середнього бізнесу в суспільстві сприятиме збільшенню кількості суб'єктів підприємництва. Інформаційна кампанія у ЗМІ, яка висвітлюватиме історії ділового успіху підприємців, надасть можливість створити позитивний образ підприємця в суспільстві, мотивуватиме людей вірити у свої сили та втілювати власні ідеї в життя. Надзвичайно важливим є проведення заходів з популяризації підприємництва, проведення у загальноосвітніх навчальних закладах конкурсів для виявлення творчого потенціалу та навичок підприємництва у молоді, а також систематичне проведення тижнів малого і середнього бізнесу.

4. Почуття безкарності – одна з важливих проблем, яка дуже гостро стоїть у суспільстві та сприяє розвитку тіньової економіки, ухиленню від сплати податків.

Вирішити її можливо лише за допомогою ефективного державного регулювання та побудови незалежної судової системи. Кожна людина, яка здійснює правопорушення, обов'язково повинна притягатися до відповідальності, незалежно від посади, статусу, статі, національності та ін.

5. Перепис населення. В Україні за часи незалежності був проведений один перепис населення (2001 р.). Другий перепис переносився вже чотири рази (у 2011, 2012, 2013 та 2016 рр.) і знову запланований на 2020 р. Цей захід є вкрай необхідним, оскільки отримані дані дозволять сформувати представницьку картину про соціально-економічну структуру населення, етнічний склад, уточнити дані поточного обліку, сформувати детальну картину щодо зайнятості населення. Інформація, отримана в результаті перепису населення, має величезне практичне значення і сприяє детальному аналізу існуючих проблем, прогнозуванню, управлінню і здійсненню вираженої соціально-економічної політики з урахуванням всіх особливостей розвитку держави.

Вирішення цих питань надасть можливість забезпечити кожного громадянина гідною роботою, яка буде гарантувати справедливий дохід, соціальний захист, перспективи розвитку особистості та соціальну інтеграцію, свободу людей висловлювати свої погляди, організувати і брати участь у прийнятті рішень, які впливають на їхнє життя, рівність можливостей для всіх жінок та чоловіків, що, безумовно, сприятиме розвитку усвідомленої самозайнятості, малого та середнього бізнесу та економіки держави в цілому.

Висновки. Отже, залежно від державної політики самозайнятості у деяких країнах відіграє динамічну роль і сприяє розвитку потенційно нових підприємців, та навпаки, виконує роль «губки», поглинає надлишкову робочу силу та є єдиним способом виживання. В останні роки в країнах спостерігається помітний відхід від стандартної до нестандартної зайнятості. У цьому контексті розвиток самозайнятості в державі є одним з актуальних питань. Технологічні зміни і, зокрема,

розвиток платформної економіки сприяють розвитку самозайнятості як основного та додаткового джерела доходу. Ця тенденція пов'язана з новою домінуючою парадигмою, яка підносить самозайнятість і підприємницький дух як позитивну рису ринку праці замість стандартних форм зайнятості. Але для позитивного впливу на економіку держави необхідним

є вирішення комплексу важливих питань, а саме: запобігання створенню залежної самозайнятості; розвиток людського капіталу; проведення інформаційних заходів щодо популяризації та пропаганди розвитку підприємництва та роз'яснення податкового адміністрування через ЗМІ; притягнення до відповідальності за скоєні правопорушення; проведення перепису населення.

Список використаних джерел

1. Kuznets S. *Modern Economic Growth: Rate, Structure and Spread* / S. Kuznets. – New Haven and London: Yale University Press, 1966. – 529 p.
2. Acs Z. The determinants of variations in self-employment rates across countries and over time / Z. Acs, D. Audretsch, D. Evans // *Discussion Paper FS IV 92-3*. – Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, 1992.
3. Hofstede G. *Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values* / G. Hofstede. – Beverly Hills, CA: Sage Publications, 1980.
4. Banerjee A. 2005. *Growth theory through the lens of development economics* / A. Banerjee, E. Duflo // *Handbook of Economic Growth* / ed. S. Durlauf, P. Aghion, 1A:473–552. Amsterdam: Elsevier Sci. Ltd. North Holl, 2005.
5. Servon, L.J. Policy option to support entrepreneurship among low-income americans [Електронний ресурс] / L.J. Servon // *New American Foundation*. – 2005, November. – Режим доступу: http://www.newamerica.net/files/nafmigration/archive/Doc_File_2704_1.pdf
6. Kalleberg A.L. Precarious Work – Insecure Workers. *Employment Relations in Transition* / A.L. Kalleberg // *American Sociological Review*. – 2009. – № 74 (1). – P. 1–22.
7. Kalleberg A.L. *Good Jobs, Bad Jobs. The Rise of Polarized and Precarious Employment Systems in the United States* / A.L. Kalleberg. – Russell Sage Foundation: New York, 2011.
8. International labour organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ilo.org/>
9. International monetary fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/>
10. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
12. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

References

1. Kuznets S. (1966). *Modern Economic Growth: Rate, Structure and Spread*. New Haven and London: Yale University Press, 529 p.
2. Acs Z., Audretsch D., Evans D. (1992). *The determinants of variations in self-employment rates across countries and over time*. *Discussion Paper FS IV 92-3* Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung.
3. Hofstede G. (1980). *Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.

4. Banerjee A, Duflo E. (2005). Growth theory through the lens of development economics. In *Handbook of Economic Growth*, ed. S Durlauf, P Aghion, 1A:473-552. Amsterdam: Elsevier Sci. Ltd. North Holl.
5. Servon L.J. (2005). Policy option to support entrepreneurship among low-income americans. *New American Foundation*, November, available at, http://www.newamerica.net/files/nafmigration/archive/Doc_File_2704_1.pdf (accessed 10 January 2019).
6. Kalleberg A.L. (2009). Precarious Work - Insecure Workers. Employment Relations in Transition. *American Sociological Review*, no. 74 (1), pp. 1-22.
7. Kalleberg A.L. (2011). Good Jobs, Bad Jobs. The Rise of Polarized and Precarious Employment Systems in the United States. Russel Sage Foundation: New York.
8. International labour organization. Available at: <https://www.ilo.org/> (accessed 8 January 2019).
9. International monetary fund. Available at: <https://www.imf.org/> (accessed 5 January 2019).
10. *Podatkovyy kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine]. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (in Ukraine).
11. *Kodeks zakoniv pro pratsyu Ukrainy* [Labor Code of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (in Ukraine).
12. *Pro zbir ta oblik yedynoho vnesku na zahalnoobov'yazkove derzhavne sotsialne strakhuvannya* [On the collection and registration of a single contribution to compulsory state social insurance]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (in Ukraine).

DEVELOPMENT OF SELF-EMPLOYMENT OF THE POPULATION AS A DIRECTION OF REGULATION OF THE LABOR MARKET OF UKRAINE

Marianna V. Kutsevolova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine). E-mail: mvd.91@ukr.net

DOI: 10.32342/2074-5354-2019-1-50-2

Key words: *self-employment, small and medium business, labor market, non-standard employment, taxation.*

The opinions of foreign and domestic scholars have been researched on the link between economic development and self-employment. An interstate analysis has been conducted on the example of 14 countries and found that, depending on public policy, self-employment in some countries plays a dynamic role and contributes to the development of potentially new entrepreneurs, and vice versa, acts as a “sponge” absorbing excess labour and is the only way to survive.

In recent years, industrialized countries have seen a marked departure from standard to non-standard employment. In this context, the impact of self-employment on state development should be one of the topical issues in the employment policy debate. Technological changes and, in particular, the development of a platform economy, promote the development of self-employment as the main or often additional source of income. The platform economy should be understood as the relationship that occurs as a result of online platforms and create an open market for the temporary use of goods and services often provided by private individuals.

This trend is due to the new dominant paradigm that brings self-employment and entrepreneurial spirit as a positive feature of the labour market instead of standard forms of employment. But for a positive impact on the state’s economy, proper use of the “self-employment tool” in the mechanism for implementing active labour market policies is necessary. This is possible by solving a complex of important issues. Namely: prevent the creation of dependent self-employment; development of human capital; conducting of information measures on popularization and promotion of business development and explanation of tax administration through mass media; bringing to responsibility for the committed offenses; conducting a census of the population.

Одержано 21.02.2019.